

EVC voor de arbeidsmarktroute en validering in de onderwijsroute

Recente ontwikkelingen

Mede op basis van de verzilvering van ervaringscertificaten bij onderwijsinstellingen is er een discussie ontstaan over de kwantiteit, kwaliteit en effectiviteit van EVC en dat heeft onder meer geleid tot een herbezinning op het EVC-systeem en de rol van de overheid daarin. Om de focus helder te krijgen is besloten tot een transitie van het EVC-systeem naar een systeem van validering. EVC als instrument kan in de relevante context worden ingezet voor het erkennen en waarderen van verworven competenties: zowel in de arbeidsmarktroute waar het wordt toegepast in een EVC-procedure, als ook in de onderwijsroute waar het als instrument kan worden gebruikt voor het beoordelen van mogelijke vrijstellingen om te komen tot een verkort onderwijstraject.

In het systeem van validering wordt onderscheid gemaakt tussen de arbeidsmarktroute en de onderwijsroute. Wie zijn kennis en kunde wil laten valideren om loopbaanstappen te zetten, bijvoorbeeld naar een (andere) baan of functie, kan terecht bij een erkende EVC-aanbieder in de arbeidsmarktroute. Ervaringen en competenties kunnen aan de hand van landelijk erkende onderwijsstandaarden, erkende EVC-branchestandaarden of competentiestandaarden worden gevalideerd. In de arbeidsmarktroute wordt een Ervaringscertificaat opgesteld dat geregistreerd kan worden in het register www.ervaringscertificaat.nl en zo verifieerbaar is voor werkgevers.

Wie zijn kennis en kunde wil laten valideren om (via een maatwerktraject) een diploma in het formele onderwijs (mbo en hoger onderwijs) te behalen, kan terecht bij de onderwijsinstelling in de onderwijsroute. Het is aan onderwijsinstellingen om te bepalen of ze volwassenen op een adequate wijze kunnen bedienen. Dat vraagt voor de onderwijsinstellingen aanpassingen niet allen in de didactiek maar bovenal in de programmering. Door volwassenen ingebrachtte ervaringen die voortkomen uit het informele leren kunnen door de instelling worden omgezet in vrijstellingen voor delen van het onderwijs, hetgeen de start vormt van een maatwerktraject.

Een leven lang leren, duurzame inzetbaarheid en flexibiliteit

Om de leercultuur in Nederland te versterken heeft het kabinet een aantal initiatieven voor een Leven Lang Leren ontwikkeld. Leren houdt namelijk niet op na het verlaten van het formele onderwijstraject. In tegendeel. Zeker binnen de dagelijkse levenssfeer en met name ook binnen de werksituatie zijn mensen in een continue leerproces betrokken. Eerder onderzoek van R. Buzan in 1986 heeft al uitgewezen dat de ontwikkeling van zeker 90% van iemands competenties plaatsvindt buiten het formele leertraject en dus buiten het onderwijs. Zowel werkenden als de werkgevers plukken daar de vruchten van.

Het is van belang dat er meer aandacht is voor leren op de werkvloer omdat het individu dan beter in staat is en wordt gesteld om tijdens het werkzame leven actief en gemotiveerd te

Datum notitie: 01-07-2016

blijven en om zo naast de sociaal maatschappelijke effecten ervan voor een ieder zo ook de productiviteit van zijn werkzaamheden te verhogen.

Maar ook stelt het mensen in staat om in het kader van duurzame employability door te groeien naar andere functies of een andere werkring. Veelal is het dan wel nodig om de additioneel ontwikkelde competenties ten opzichte van de eerder behaalde kwalificatie aantoonbaar te maken. Omwille van de sterk in beweging en verandering zijnde arbeidsmarkt is het wenselijk dat met enige regelmaat te doen.

Dus zowel het activeren van het werkend leren als ook het mogelijk maken van leren in combinatie en/of in aansluiting op je werk is wenselijk. Wel is het van belang dat er effectief wordt omgegaan met de reeds aanwezige ervaring en aan te tonen competenties van werkenden en werkzoekenden. Op al hetgeen al aantoonbaar is hoeft niet nogmaals te worden geïnvesteerd in tijd en middelen. Het valideren van aanwezige en aangetoonde kennis en competenties is daarvoor belangrijk. Een ervaringscertificaat kan dat inzichtelijk maken en verleende vrijstellingen stellen werkenden en werkzoekenden in staat om in samenspraak met een onderwijsinstelling te kijken of een flexibel maatwerktraject mogelijk is op weg naar een diploma.

Erkende EVC-aanbieders en onderwijsinstellingen kunnen in gezamenlijk overleg tot ketenafspraken komen, om op basis van aangetoonde competenties, beschreven in een overdraagbaar ervaringscertificaat, te beoordelen of vrijstellingen van onderwijs en/of examens voor de kandidaat alsnog mogelijk zijn.

Tot slot

In de afgelopen jaren hebben onderwijsinstellingen zich vooral ontwikkeld tot instellingen die jongeren bedienen met initiële trajecten / startkwalificaties. Er zijn mooie voorbeelden van flexibele maatwerktrajecten (bekostigd en niet bekostigd) voor volwassenen, maar de focus is toch vooral gericht op jongeren. Onderwijsinstellingen staan voor de vraag van visieontwikkeling: wie zijn onze doelgroepen en wat is ons doel, nu en in de toekomst? Jongeren én volwassenen? Initiële én post-initiële trajecten? Via het reguliere aanbod of via het contractonderwijs?

De arbeidsmarkt vraagt om nieuwe vormen van vakmanschap en blijvende ontwikkeling. Er is geen twijfel dat er verschillende instrumenten beschikbaar zijn voor verschillende doelgroepen. Een van de grote beleidsvragen is óf, en welk onderscheid gemaakt moet worden tussen jongeren en volwassenen. Een ander hoofdthema betreft de vraag hoe om te gaan met verschillende vormen van flexibilisering van zowel leerroutes als van loopbanen. Om daar goed op in te springen zijn nieuwe vormen van validering van verworven competenties noodzakelijk. Dat is ook een technisch vraagstuk dat vraagt om operationalisering. Wat is validering precies? Aan welke voorwaarden moet het proces van validering voldoen? Zijn de landelijk erkende onderwijsstandaarden wel geschikt voor werkzoekenden en werkzoekenden, en is het niet tijd voor de ontwikkeling van algemene

Datum notitie: 01-07-2016

competentiestandaarden? Welke mogelijkheden zijn er om innovatie te bevorderen en met name te faciliteren?